

ברלין, ה- 17 ביוני 1937

סודי ביותר!

דין וחשבון

(מסמך שנתפס ע"י האמריקאים בברלין ב-1945, המקור בגרמנית מצורף מטה כפי שהובא מארכיון הסי.איי.אי בספר בגרמנית "Geheimoperation-Nahost" מבצע חשאי במזרח התיכון" ובמקומות אחרים. תורגם ע"י חיים יטיב מאנגלית עבור NAKIM.ORG למאמר: (<http://www.nakim.org/israel-forums/viewtopic.php?p=275292#275292>)

חותמת: מפקד המשטרה החשאית

נושא: Polkes, Feivel, פולקס פייבל, תל אביב. נולד 11 בספטמבר 1900 בסוקל/פולין הפניה קודמת: אין

היהודי הנ"ל, פייבל פולקס, אשר הינו מוכר כדמות מרכזית בשירות המודיעין היהודי, "ההגנה", היה ידוע פה בזמן ביקור בברלין בין 26 בפברואר ו- 2 במרץ 1937, כפי שדווח על-ידי סוכן ה-DNB ד"ר רייכרט. בקשר למגעים שנעשו עימו באותו זמן, נמצא כי פולקס מתמצא היטב בכל העניינים החשובים המתרחשים בעולם היהודי. תוכנית, בתיאום עם הגסטאפו (II/B 94), גובשה כדי לגייס את פולקס כמקור יציב של מידע עבור שירות הביטחון.

הביוגרפיה של פולקס

פולקס נולד ב 11 לספטמבר 1900 בסוקל, פולין (לפי הדרכון שלו, בתל אביב או קלוסטר-ניוברג). לאחר שסיים את לימודיו בכיתה השמינית הגימנסיה היהודית בלמברג, ב- 26/4/1920, עבר את בחינות הבגרות ב- 15/7/20. נראה שלאחר מכן היגר לפלשתינה, בגלל שבשנת 1921, הוא עבר את בחינות הכניסה לארגון הציוני להגנה עצמית בפלשתינה.

על פי המסמכים שברשותו, הוא עבד משנת 1923 עד 23/5/1928 בתור רואה חשבון במשרד של הרכבת הצבאית בסיני. הוא הועבר משם ל-"רכבת של פלשתינה" כאשר זאת סיפחה את המשרד בו הוא עבד.

עכשיו הוא פעיל בשירות המודיעין היהודי "ההגנה". על פי הצהרותיו, הוא היה אחראי על כל מנגנון ההגנה העצמית של היהודים הפלסטינים במהלך ההתקוממות הערבית האחרונה (**מדובר במרד הערבי הגדול שנמשך מ-1936 עד 1939 ח.י.**)

הגישה היהודית-פוליטית של פולקס

בהיבט הפוליטי, פולקס הוא נציונאל-ציוני (**כך במקור בגרמנית ח.י.**). הוא נגד כל היהודים המתנגדים להקמת מדינה יהודית בפלשתינה. בתור איש "ההגנה", הוא נלחם נגד הקומוניזם ונגד כל מי שמקדם ידידות בריטית-ערבית.

המסע המודיעיני של פולקס פברואר/מרץ 1937

בפברואר 1937 הוא יצא למסע לארופה ואמריקה כשליח "ההגנה". הוא הגיע עד לפריז, אך לא הגיע לאמריקה, הוא נקרא חזרה בדחיפות.

במסע הזה אסף מידע ובמקביל, ארגן אמצעים כספיים לשירות המודיעין היהודי. בחינה של המזוודות שלו הראה, כי היו ברשותו כתובות רבות של אנשים בברלין, וינה,

פריז וניו יורק. לדוגמה, הכתובת בברלין הייתה: גרדה וולפרט, תל אביב, שיוט ישראל, בית
בברלין: Molkenmarkt 12 / 13.
לפריז, הוא אחז, בין היתר, את הכתובת של המוציא לאור פריץ וולף של ה- "פאריזר צייטונג",
היתה לו מכתב המלצה מקארל לוי (?), המתגורר כיום ברחוב בן עמי 11 בתל אביב.

ביקור פולקס בברלין

לאחר המלצת ד"ר רייכהרט כתב ה-DNB הפלשתיני,
אליו הוא שלח מידע חשוב אודות אירועים בפלשתינה, הוא קיבל אישור לבוא לגרמניה, כך שיכל
להיות בברלין מ-26/2 עד ה-2/3/37. עלויות הנסיעה הוצאותיו בברלין כוסו על ידי
שירות הביטחון הואיל ופולקס במקור היה מיועד לנסוע מציריך אל פריז.
בשלב זה שירות הביטחון שלנו יצר עימו קשר. בהתחלה, הוא לא ידע כי יש לו עסק עם סוכן
שירות הביטחון. ניכר כי, בשל חשיבות תפקידו ב"הגנה", פולקס יודע על כל עניין משמעותי
בעולם היהודי. המטרה שלו, ושל ה"הגנה" היא ליצור כמה שיותר מהר, רוב יהודי בפלשתינה.
לכן הוא עבד עם או נגד "שירות המודיעין" ו-"הביטחון הכללי" של אנגליה ואיטליה.
הוא הצהיר כי הוא מוכן לשרת את גרמניה, לספק מידע כל עוד זה לא סותר את המטרה
הפוליטית שלו. בין היתר, הוא מוכן לעמוד על האינטרסים של מדיניות החוץ הגרמנית במזרח
התיכון.
הוא ינסה למצוא לרייך הגרמני מקורות נפט מבלי להפריע לשטחי ההשפעה של הבריטים, ובלבד
שגרמניה תסייע להגירה היהודית לפלשתינה, ובתנאי שגרמניה תקל בתקנות הכספיות של אותם
מהגרים יהודים.

בקשר לשאילתות האחרות, הוא נתן להבין שהוא יודע מי הם האנשים המעורבים והרקע לרצח
גסטלופ (ראש התנועה הנאצית בשוויץ שנרצח ע"י סטודנט יהודי ח.י).
הוא הכחיש אולם כי הליגה העולמית עומדת מאחורי זה.

ב-2/3/37 הוא נסע, דרך אאכן (Aachen), לפריז, ואז נקרא בדחיפות משם לארץ, מבלי לבצע
נסיעתו לאמריקה.

ה ה צ ע ה

מן ההסברים שהוזכרו לעיל, נראה כי פולקס מוכן לספק לנו מידע חשוב עבור תמורה סבירה.
מעמדו מבטיח כי חומר ומידע חשוב יגיע אלינו בנוגע לתוכניות היהדות העולמית.

הרצח של גוסטלופ, ניסיון ההתנקשות הכושל נגד היינליין, מנהיג מפלגת הסודטים הגרמנית,
ובמיוחד איומי הרצח הרבים והתוכניות נגד הפיהרר של האליאנס אישראלית בפריז, נגד
הפיהרר, הופכים את העניין לדחוף ביותר למצוא אנשי קשר לחשוף מי הם האנשים שעומדים
מאחורי זה.

לכן מוצע לאשר התקשרות עם פולקס על מנת לגייס אותו בתור מודיע קבוע.
על משימת ההתקשרות אנו ממליצים במיוחד על מפקד קבוצה באס. אס
אייכמן מהמחלקה 11/112, אשר היה אחראי על ההתדיינות הקודמת עם פולקס בברלין, ואשר
הוזמן על ידי האחרון לבקר כאורח שלו את ההתנחלויות היהודיות בפלשתינה.

לפי מידע מפלשתינה, פולקס נחשב לחיוני שם בתקופה הסוערת (כאמור נמצאים בשיאה של
המרד הערבי הגדול ח.י), לא יהיה אפשרי לפגוש אותו בשטח נייטרלי. מכאן שהדרך היחידה
לגייס את פולקס יהיה על ידי ביקור בפלשתינה.

לנסיעה זו אפשרי לקבל שני כרטיסים בחינם מהמנהיג הציוני של המדינה היהודית, המנהל של
ה-"עבריה בנק" קרצקי (מדובר בג'ורג' קרצקי מייסד "בנק עבריה"), מנהיג ציוני של הקהילה
היהודית בברלין מאוחר יותר של הרוויזיוניסטים אשר נחשד לעבוד עבור הנאצים והמוצג כאן
כבן בית של שירותי הביטחון של הגסטפו, לימים יהפוך למנהל של קופת חולים לעובדים

לאומים, בעתיד קופת חולים לאומית, נפטר ברמת גן ב-1947 ח.י.). אבל זה יכול להיות צעד לא חכם, אשר עלול לחשוף כי האנשים הפוגשים את פולקס הינם אנשי גסטפו.

למרות החיסכון בעלויות אשר יכולה להיות מושגת בדרך זו, מומלץ כי שירות הביטחון עצמו יכסה את הוצאות הנסיעה. אם הנסיעה תאושר, אס-אס הופטשרפירר אייכמן יהיה מלווה במומחה נוסף. השליחים יקבלו תעודות עיתונאי, כאשר המתאימות יותר יהיו אלה של ה-"פרנקפורטר צייטונג" או ה-"ברלינר טאגבלאט".

עבור ביטחונם האישי, לפני הנסיעה, נציג ה-DNB בפלשתינה, ד"ר רייכהרט, יעודכן בנסיעה שלהם באמצעות המנהל של מחלקת החוץ של משרד החדשות, ד"ר וון ריטגן. באותו זמן, כל האנשים בגרמניה החשודים להשתייך להגנה ייעצרו. על ידי ההתקשרות עם פולקס הנושאים הבאים צריכים להתבהר :

- (1) מידע על האנשים שמאחורי רצח גוסטלוף.
- (2) מידע אודות תוכניות העבודה והפעילים החשובים ביותר של היהדות בינלאומית.
  - (א) ארגוני החרם האמריקאים.
  - (ב) הליגה העולמית למלחמה באנטישמיות
  - (ג) אליאנס אישראלית אוניוורסל, פריז

(3) מידע על ניסיונות הנתקשות בחיי הפיהרר (לפי דיווחים שלא אושרו, אמורים להיות התארגנויות רציניות כמדווח על ידי הגסטאפו בפאריס. התארגנויות אלה מובלות על ידי אליאנס אישראלית אוניוורסל, פריז).

(4) את עבודת ההתנחלות של היהודים בפלשתינה, יש לחקור ביסודיות. התחקות אחרי עבודה זו מתבררת כחשובה במיוחד, היות ולאחר ההכרזה על מדינה יהודית או משטר יהודי בפלשתינה, יקום יריב פוליטי חדש נגד גרמניה אשר יוכל להשפיע על המדיניות במזרח התיכון. בנוסף על כך, הקמת מדינה יהודית עלול להחמיר את הבעיה של המיעוט היהודי המתגורר בגרמניה. לימוד שאלה מעניינת זו יכול להתנהל במגע צמוד עם נציג ה-DNB הפלסטיני, ד"ר רייכהרט.

בתמורה, יהיה ניתן לתת לפולקס את ההבטחות הבאות :

I) יהיה ניתן להפעיל לחץ על נציגות הרייך של היהודים בגרמניה כך שהיהודים המהגרים מגרמניה ילכו לפלשתינה בלבד ולשום מקום אחר. צעד שכזה הינו לחלוטין מהאינטרס הגרמני והינו כבר בהכנה על ידי הגסטפו,

באותו זמן, תוכנית פולקס ליצור רוב יהודי בפלשתינה יקבל סיוע מתקנות אלה.

(2) היהודים שנעצרו בחשד להשתייכות ל"הגנה" ישוחררו.

(3). בנוסף, כסף יוכל להיות מועבר לפולקס עבור שירותיו. אחרי שיחה עם אססור ווילמאנס ממשרד הרייך לכלכלה, המומחה לענייני הסכם ההעברה, (הסכם כלכלי בין הנאצים לציונים שנחתם ב-1933 ח.י.) אלף רייכמארק יהיו זמינים כל תשע חודשים דרך שירות ההעברה, כך ששירות הביטחון של הגסטפו לא יספוג שום עלות נוספת.

ראש מדור עם בקשה לקבלת מסמך סי.

חתום זיקס

(מדובר בפרנז זיקס אז ד"ר לסוציולוגיה ומדעי המדינה ובדרגה של סטנדרטן פירר מפקד ה-Amt VII החטיבה לתיעוד וענייני חוץ בתוך ה-RSHA המשרד המרכזי לביטחון הרייך ח.י.)

2a

Geheim = Kommandosache!

164. 984/37

Berlin, den 17. Juni 1937

vorliegen

574.
12.6.32

Geheime Kommandosache!

Geheim
37 Nm
Streitkräfte

B e r i c h t

Betr.: Polkes, Feivel, Tel-Awiv, geb. 11.9.1900 in Sokal/Polen.
Vorg.: Ohne

Der obengenannte Jude Feivel Polkes, der an leitender Stelle des jüdischen Nachrichtendienstes "Hagana" tätig ist, wurde hier anlässlich eines durch den DNB-Korrespondenten Dr. Reichert vermittelten Besuches in Berlin vom 26.2. bis 2.3.37 bekannt.

Bei der in dieser Zeit vom SD mit ihm aufgenommenen Verbindung wurde festgestellt, daß Polkes über alle wichtigen Vorgänge innerhalb des Weltjudentums unterrichtet ist. Hieraus erwuchs der gleichfalls vom Gestapa (II B 4) geteilte Plan, Polkes als ständigen Nachrichtenträger für den Sicherheitsdienst zu gewinnen.

Zur Person Polkes.

Polkes wurde am 11.9.1900 in Sokal in Polen (nach Paßangaben auch in Tel-Awiv oder Kloster Neuburg) geboren. Nach Absolvierung der 8. Klasse des Jüdischen Gymnasiums in Lemberg am 26.4.1920 legte er am 15.7.20 in der gleichen Anstalt seine Reifeprüfung ab.

Er scheint danach nach Palästina ausgewandert zu sein, da er bereits im Jahre 1921 die Prüfung für eine zionistische Selbstschutzorganisation in Palästina ablegte.

Von 1923 bis zur 23. Mai 1928 war er laut vorliegendem Zeugnis beim "Prüfungs- und Rechnungsbüro" der Sinai Military Railway angeblich mit Rechnungsarbeiten beschäftigt. Von hier aus wurde er im Jahre 1928 bei Übernahme des Büros durch die "Palestine Railways" an diese überstellt.

Jetzt ist er an leitender Stelle im jüdischen Nachrichtendienst "Hagana" tätig.

Nach eigenen Angaben oblag ihm während des letzten arabischen Aufstandes die Leitung des gesamten Selbstschutzes der palästinensischen Juden.

Polkes jüdisch-politische Einstellung.

In politischer Hinsicht ist Polkes Nationalzionist. Aus dieser Einstellung heraus ist er Gegner aller jüdischen Bestrebungen, die sich gegen die Errichtung eines Judenstaates in Palästina wenden. Als Hagana-Mann bekämpft er sowohl den Kommunismus als auch alle araberfreundlichen englischen Bestrebungen.

Polkes Informationsreise im Februar/März 1937.

Im Auftrage der Hagana trat er im Februar 1937 eine Reise an, die ihn nach Europa führte; die Ausdehnung auf Amerika unterblieb infolge vorzeitiger Abberufung Polkes aus Paris. Die Reise diente der Information und gleichzeitig der Beschaffung von Geldmitteln zur Unterhaltung des jüdischen Nachrichtendienstes.

Wie die Untersuchung seines Koffers ergab, befand er sich im Besitz zahlreicher Adressen von Personen, die in Wien, Berlin, Paris und New York ansässig sind. Die Berliner Adresse lautete beispielsweise:

Gerda Wolpert, Tel-Awiv, Schiote israel 52,
House in Berlin: Molkenmarkt 12/13.

Für Paris verfügte er u. a. über die Adresse des Schriftleiters Fritz Wolff von der "Pariser Tageszeitung", an den er ein am 13.2.37 in deutscher Sprache abgefaßtes und von Karl Loewy (?), z. Zt. Tel-Awiv, Ben Ami Straße 11 bei Spindel, unterzeichnetes Einführungsschreiben besaß.

Polkes Besuch in Berlin.

Auf Empfehlung des palästinensischen DNB-Korrespondenten Dr. Reichert, dem er verschiedentlich sehr wichtige Nachrichten über die Vorgänge in Palästina hatte zukommen lassen, erhielt er die Einreiseerlaubnis nach Deutschland, so daß er sich vom 26.2. bis 2.3.37 in Berlin aufhalten konnte. Die Kosten für diese Reise und seinen Berliner Aufenthalt

trug der Sicherheitsdienst, da Folkes ursprünglich beabsichtigte, von Zürich aus nach Paris zu reisen.

In dieser Zeit nahm der Sicherheitsdienst Fühlung mit ihm auf. In den mit ihm geführten Unterredungen, bei denen selbstverständlich nicht bekannt wurde, daß er es mit einem SD-Mann zu tun hatte, stellte sich heraus, daß Folkes infolge seiner entscheidenden Stellung in der Hagana über alle bedeutenden Vorgänge innerhalb des Weltjudentums unterrichtet ist. Als sein Ziel, also als das der Hagana, bezeichnete er die möglichst baldige Erreichung der jüdischen Majorität in Palästina. Er arbeite aus diesem Grund, soweit es zur Erreichung dieses Zieles nötig sei, sowohl mit als auch gegen "Intelligence Service", "Sûreté générale", England und Italien.

Auch für Deutschland erklärte er sich bereit, Dienste in Form von Nachrichten zu leisten, soweit sie nicht seinen politischen Zielen entgegenstünden. Er würde u. a. die deutschen außenpolitischen Interessen im vorderen Orient tatkräftig unterstützen, würde sich dafür verwenden, dem Deutschen Reich Erdölquellen in die Hand zu spielen, ohne dabei englische Interessensphären zu berühren, wenn die deutschen Devisenverordnungen für die nach Palästina auswandernden Juden gelockert würden.

Bei weiteren Nachfragen ließ er erkennen, daß er auch über die Hintergründe und Hintermänner des Gustloff-Mordes unterrichtet sei; er bestritt allerdings, daß die Weltliga die antreibende Kraft gewesen sei.

Am 2.3.37 reiste er über Aachen nach Paris ab und wurde von dort dringlich nach Palästina abberufen, ohne daß er seine Reise nach Amerika angetreten hätte.

V o r s c h l ä g e

Aus den gemachten Ausführungen ist ersichtlich, daß Folkes bereit ist, uns bei angemessenen Gegenleistungen mit wichtigen Nachrichten zu beliefern. Seine Stellung bietet Gewähr dafür, daß auf diesem Wege tatsächlich das wichtigste Material über die Pläne des Weltjudentums zu unserer Kenntnis gelangen würde.

Die Ermordung Gustloffs, das mißglückte Attentat gegen den Führer der Sudetendeutschen Partei Henlein und ins

sondere die zahlreichen Morbandrohungen und Attentatspläne (Alliance israélite universelle, Paris) gegen den Führer lassen es dringend notwendig erscheinen, auf diesem Wege Anhaltspunkte für die Erkennung der Hintermänner zu gewinnen

Es wird deshalb vorgeschlagen, die Genehmigung zur Verbindungsaufnahme mit Polkes zu erteilen, um ihn als ständigen Nachrichtenzuträger zu gewinnen.

Für die Arbeit der Verbindungsaufnahme käme vor allem SS-Hauptscharführer Eichmann von der Abteilung II 112 in Frage, der bei dem Berliner Aufenthalt Polkes die Unterredungen mit ihm führte und von ihm zu einem Besuch der jüdischen Kolonien in Palästina unter seiner Leitung eingeladen wurde.

Da Polkes nach Meldungen aus Palästina im Augenblick infolge der Unruhen unabhömmlich ist und somit ein Treffpunkt an einem neutralen Ort nicht vereinbart werden kann, wäre der einzige Weg zur Gewinnung Polkes die direkte Fühlungnahme in Form einer Palästinareise.

Für eine solche Reise würde der Leiter der jüdischen Staatszionisten und Direktor der "Ivria-Bank", Kareski, kostenlos zwei Karten beschaffen. Die Annahme dieses Angebotes hat aber den Nachteil, daß hierdurch bekannt werden könnte, daß es sich bei den Besuchern Polkes um Männer der Gestapo handelt.

Trotz der hierdurch geschaffenen Kostenersparnis erscheint es zweckmäßig, daß der Sicherheitsdienst die Fahrtkosten selbst trägt.

Dem SS-Hauptscharführer Eichmann müßte im Falle einer Genehmigung der Reise zur Sicherung ein zweiter sachkundiger Begleiter mitgegeben werden. Die Beauftragten erhalten einen Schriftleiterausweis, der am zweckmäßigsten auf die "Frankfurter Zeitung" oder das "Berliner Tageblatt" ausgestellt wird.

Zu ihrer persönlichen Sicherung wird vor Abreise der DNB-Vertreter in Palästina, Dr. Reichert, über den Leiter der Auslandsabteilung des Deutschen Nachrichtenbüros, Dr. von Ritgen, von ihrer Abreise unterrichtet; gleichzeitig werden alle als Hagana-Männer in Deutschland verdächtigen Personen in Haft gesetzt.

10 in, 11 in
nicht, und nicht
Defekt in
in Haft mit
bei Anwesenheit
geplant.

Bei der Verbindungsaufnahme mit Polkes soll vornehmlich über folgende Punkte Aufklärung geschaffen werden:

- 1) Angaben über die Hintermänner des Gustloff-Wortes.
- 2) Angaben über die Arbeitspläne und die wichtigen aktiven Männer des internationalen Judentums
  - a) Amerikanische Boykottverbände
  - b) Weltliga zur Abwehr des Antisemitismus
  - c) Alliance israélite universelle, Paris
- 3) Angaben über die Attentatspläne gegen den Führer (nach unüberprüften Meldungen von Pariser Vertrauensmännern des Gestapa sollen bei der Alliance israélite universelle, Paris, hierzu wichtige Vorgänge liegen).
- 4) Die jüdische Kolonisationsarbeit in Palästina soll eingehend studiert werden. Die Kenntnis von diesen Arbeiten erscheint insbesondere deshalb wichtig, als nach Proklamation eines Judenstaates oder eines jüdisch verwalteten Palästinas Deutschland ein neuer außenpolitischer Gegner erwachsen würde, der die politische Linie des vorderen Orients entscheidend beeinflussen könnte. Zudem würde durch die staatliche Konstituierung für die in Deutschland ansässigen Juden die Minderheitenfrage akut werden.

Das Studium der interessierenden Fragen könnte in enger Fühlungnahme mit dem palästinensischen ^{DNB-}Korrespondenten, Dr. Reichert, erfolgen.

Als Gegenleistungen könnten Polkes folgende Zusicherungen gemacht werden:

- 1) Auf die Reichsvertretung der Juden in Deutschland wird ein Druck dahingehend ausgeübt, daß sie die aus Deutschland auswandernden Juden verpflichten, ausschließlich nach Palästina, nicht aber in irgendein anderes Land zu gehen. Eine solche Maßnahme liegt durchaus im deutschen Interesse und wird bereits durch Maßnahmen des Gestapa vorbereitet. Polkes Pläne zur Herbeiführung der jüdischen Ma-

jerität in Palästina würden hierdurch gleich-
zeitig gefördert werden.

- 2) Die unter dem Verdacht, für die Hagana tätig zu sein, verhafteten Juden werden freigelassen.
- 3) Außerdem können Polkes für seine Nachrichtentätigkeit Bergeldauswendungen gemacht werden.

Nach einer vorläufigen Besprechung mit Assessor Wilmanns vom Reichswirtschaftsministerium, dem zuständigen Sachbearbeiter für die Transferschäfte nach Palästina, stünden hierfür gegebenenfalls 3/4jährlich RM 1000,- in Devisen zur Verfügung, die als Verdienst aus einem Transferschäft nach Palästina gezogen werden könnten, so daß dem Sicherheitsdienst oder dem Gestapo hierbei keine besonderen Kosten erwachsen würden.

4.

Stabsführer mit der Bitte um Vorlage C

221

5.
= 1

5.
= 1

Six 16/16